

Díl šestý: **Základní výcvik psa**

Prvotní výchovu štěňátka v domácím prostředí máme již za sebou a tak začínáme pomalu našeho pejska učit základnímu výcviku. Naučit poslušnosti a základním povelům lze každého jedince kteréhokoliv plemene. Odborné výzkumy ukázaly, že psi mají schopnost rozlišit význam téměř stejnému počtu slov jako dítě ve věku tří let života. Mezi základní povely patří „ ke mně“, „sedni“, „lehni“, „zůstaň - čekej“, „nesmíš – fuj“. Pro činnost výcviku zvolíme klidné a málo frekventované místo. Je třeba neopomenout fakt, že lokality, kam chodí jiní psi, můžeme se štěňátkem začít navštěvovat až po 12. týdnu stáří, tj. po vakcinaci (proti vzteklině se očkuje až v 6. měsíci věku), abychom snížili co možná nejvíce případné riziko nákazy. Při výcviku lze použít užitečné výcvikové pomůcky např. tzv. klikry a nezapomeneme na kvalitní psí odměny, které si připravíme do speciálního pytlíku na pamlsky. Klikr je drobná plastová krabička s kovovým plíškem, který když zmáčkne palcem, vydá typický zvuk – *kliknutí*. Pes si osvojí zvuk klikru ve spojitosti s odměnou a proto výuka je snadnější a motivující. Jakmile si pes cvik upevní, není třeba jej nadále používat. Jako další pomůcka se osvědčila píšťalka.

Typy pro spokojený výcvik:

- Psa cvičíme minimálně dvě hodiny po krmení
- Z počátku cvičíme na klidném místě, později na rušném
- Fáze aktivity je u psa ráno a večer – sledujeme přirozené biorytmy
- Mladého psa necvičíme dlouho, když je unavený, uděláme přestávku na odpočinek a vyběhání
- Novému povelu učíme pejska až po zvládnutí toho předešlého
- Je-li pes zmatený a nerozumí tomu, co po něm chceme, vrátíme se o několik kroků zpět a začneme znovu
- Důležitá je naše trpělivost
- Hračky určené pro výcvik nedáváme psovi pro běžné hraní
- Vždy za zvládnutý úkon psa řádně pochválíme a odměníme pamlskem, lépe malým kouskem, který netřeba lámat (spadané drobký zbytečně psa rozptylují a nesoustředí se tak na nás)
- Výcvik končíme v dobré náladě

Povel přivolání „ke mně“:

Je-li vztah mezi majitelem a psem od počátku správně upevňovaný, většinou tento povel pes hravě zvládá. Když chceme psa přivolat, silným hlasem zavoláme jménem a po té přidáme povel „ke mně“. Přiběhne-li k nám, klikneme a pejska odměníme pamlskem. Celé cvičení opakujeme několikrát. Pokud pes odbíhá, hlasitým „fuj“ jej pokáráme. Nereaguje-li, začneme hru na schovávanou, kdy se v nestřežené chvíli schováme např. za strom. Když pes zjistí naši nepřítomnost a začne nás hledat, ještě jednou jej zavoláme, objeví-li nás, následuje

pochvala. Když se nevrátí na povel, nikdy jej nekáráme – příště by nechtěl uposlechnout, protože návrat k nám by si spojil s nepříjemnou zkušeností. Běhat za psem, když neposlechne, bychom také neměli, pokládal by to za hru. Psy paličaté a nechápavé připneme ke karabině dlouhé šňůry (trh nabízí délky 5 - 15m) tzv. „stopovačky“ - psa necháme pobíhat, zavoláme jménem a zavelíme „ke mně“, neuposlechne-li, přitáhneme jej k sobě, pochválíme a opět odměníme. Opakujeme toto vícekrát. Neuposlechne-li i po několikerém našem povelu, prudce škubneme a psa přitáhneme k sobě, odměníme a pochválíme.

Povel „sedni“ :

Tento snadný cvik psa učíme venku i doma. Na vodítku jej přitáhneme k levé noze, zavoláme jménem, zavelíme „sedni“, levou rukou zmáčkeme jeho záď a pravou povytáhneme vodítko, když sedí, pochválíme jej a odměníme. Používáme-li klikr, tak pamlsek držíme psovi u čenichu, rukou pohybujeme dozadu, pes zvedne hlavu vzhůru, ve chvíli, kdy si sedne, klikneme a odměníme pamlskem.

Povel „lehni“ :

Pokud pes zvládne povel „lehni“, je to známka toho, že nás pokládá za vůdce smečky. Naučíme-li našeho psa tomuto povelu, bude se to hodit například pro uklidnění návštěvy, která má z jakéhokoliv důvodu ze psů strach. Psa máme při nácviku na vodítku, zavoláme jménem a vydáme povel „lehni“, jednou rukou táhneme vodítko dolů k zemi a druhou rukou tlačíme na kohoutek psa (místo mezi lopatkami). Když pes leží, klikneme, pochválíme a opět odměníme. Dbáme na to, aby pejsek ležel na spodní straně hrudníku v pozici „sfingy“. Na záda si lehají většinou štěňata, kdy si chtějí hrát. Je třeba rozlišit hru a výcvik. Všimáme si podkladu, na kterém cvičíme, neboť psi s krátkou srstí, atletické až subtilní postavy (dobrman, chrt, pražský krysařík...) neradi leží na tvrdém a studeném povrchu.

Naopak z pozice „sedni“ a „lehni“ psa učíme povelu „vstaň“, kdy chceme, aby si pes rychle stoupl. Při použití klikru – pamlsek dáme k čenichu, zvoláme povel „vstaň“, je-li na vodítku – zatáhneme. Jakmile se postaví, klikneme a zase pochválíme a odměníme mlskou.

Povel „zůstaň“ nebo „čekej“:

Výchozí pozicí pro tento povel je zvládnutí povelu „lehni“. V praxi se jedná o druhotný nácvik „odložení na místě“. Pes se tak učí trpělivosti. Zadáme povel „lehni“ a po té „zůstaň“. Zpočátku má pes tendenci se zvedat, okamžitě jej položíme zpět a znovu zavelíme „zůstaň“. Pomalu krok za krokem od něj ustupujeme, díváme se mu přímo do očí a opakujeme povel. Vratíme se k psovi, pokud uposlechl, klikneme a pochválíme s odměnou. Postupem času prodlužujeme intervaly a vzdálenost. Když pes povel zvládne, nevoláme jej ihned „ke mně“, to my bychom měli přijít k němu.

Povel „fuj“ nebo „nesmíš“ :

Jedná se o zákazové povely. Používáme je kdykoliv, kdy se pes nechová tak, jak chceme. Vyslovujeme je hlasitě a důrazně.

Uvedla jsem zde pouze základní výčet povelů. Podrobněji se této problematice věnují kynologické časopisy a literatura.

Ukazatelem zdraví a pohody psa je jeho kožíšek = téma pro příští díl.

Helena Alexová